కనకమాలక్ష్మి

వేములరామశర్మ

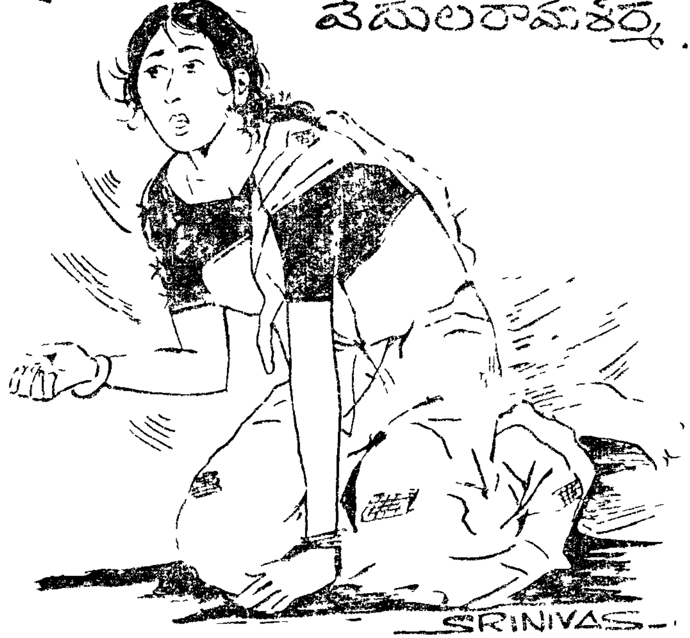

“కొత్త రోడ్డు సార్.”

క్లీనర్ పిలుపు బస్ బాడీ మీద అతను చేసిన చప్పుడులో కలిసిపోయింది.

“టికెట్! టికెట్ సార్!”

“రైట్! ట్వెల్వ్ వస్తుంది తొరగా పోనీ.”

బాంబు పడ్డట్టు ఉలికిపడి ప్రాంప్ట్ యాక్షన్ తీసుకున్నాడు డ్రైవర్ ఫలితంగా నేను భయంతో మూసిన కళ్ళు మళ్ళీ తెరిచేసరికి రీడింగ్ రూమ్ స్టాప్ వచ్చేసింది. గబగబా బస్ దిగాను.

పేవ్‌మెంటు మీద ఆగి వెనక్కి తిరిగే సరికి బస్ వెళ్ళిపోయింది. ఓ క్షణం స్థిమితంగా రోడ్డుకేసి చూసాను.

సెంటర్లో కానిస్టేబుల్ బీడీ కాల్చుకుందుకనుకుంటూ మూలనున్న కిళ్ళీ కొట్టు దగ్గరకి వెళ్ళి...అక్కడున్న చిన్నదానితో సరసాలాడుతూ వుండిపోయాడు.

ఇంతట్లోనే పాపం, అతని ప్రాణం తీస్తూ...రెండు కార్లు చెరోపక్కనుంచీ వచ్చి కీచుమంటూ సడన్‌బ్రేక్స్‌తో ఆగాయి. కానిస్టేబుల్ పరిగెత్తుకొచ్చాడు.

అప్పటికి నేనో సిగరెట్ పూర్తిగా తగలేశాను నాకు కావల్సిన బస్ వచ్చి వెళ్ళిపోయింది. అందులో నేనాశించిన

వ్యక్తి మాత్రం దిగలేదు.

పట్టి పట్టి అడుగులేసుకుంటూ కనక మహాలక్ష్మి గుడికేసి నడిచాను నేను రోడ్డు రెండు ప్రక్కలా జాగ్రత్తగా చూసుకుంటూ.

"కొబ్బరి కాయలండీ! కాయ ముప్పావలా!

"బాబూ! పువ్వులండి"

"ఊదత్తులూ, కర్పూరం తీసుకోరూ."

జనం పల్చగానే వున్నా అమ్మకాల హడావుడి తగ్గలేదు. మరో పక్కన ముష్టి వాళ్ళు.

"బాబూ! పైసా!"

"ధర్మం చెయ్యండి బాబూ!"

"ప్రసాదమన్నా పెట్టు తల్లీ!"

యిలా అలపిస్తున్నారు వాళ్ళు.

"ఈ కాయం తోయ్!"

నేనడిగానో కొబ్బరికాయ చూపించి.

"ముప్పావలా" పాత పాటేపాడాడు.

"యిదో! చూడు! అంతా యిళ్ళకి పోతున్నారు. యింకా..."

"రేపు మళ్ళొస్తారు బాబు" అతను నా కంటే కొంచెం ఎక్కువే చదివాడు, ఆ విషయంలో.

"మరి యితే..."

"అరపవలా పైసలు తక్కువ లేదు బాబు."

నేను డబ్బులిచ్చి ఆ కాయ తీసుకున్నాను.

"ఊదత్తులూ, కర్పూరం" అడిగాడు నా తప్పుడు జ్ఞాపకం వచ్చింది.

అసలు నేనివాళ గుడికి రావడానికి కారణం ఆ మధ్య నెప్పుడో నేను జ్వరం పడినప్పుడు మా వాళ్ళు మొక్కుకున్నారుట. ఆ తర్వాత, తర్వాత, ఆ మొక్కుని "రెన్యూయల్" చేసుకుంటూ వచ్చి నన్ను గట్టిగా హెచ్చరించారు. అమ్మవారికి పసుపు కుంకుమా, రవికల గుడ్డా కూడా పెట్టాలన్నారు. కర్పూరం తప్పని సరిట సరే...నా చేతిలో మిగిలిన సరంజామా అంతా వుంది వాడి దగ్గర కర్పూరం తీసుకున్నాను!

"చెప్పులిక్కడ వుంచండి బాబూ!" అన్నాడు

అలాగే చేసి గుడివేపుకి నడిచాను. ఆ గుడి చాలా నిరాడంబరంగా, పందిరిలా వుంటుంది. ఆ మధ్య నెవరో ఒకాయన

ఆవిడకి పెద్దగుడి కట్టించే ప్రయత్నం చెయ్యబోతే...కలలో కనిపించి వద్దని వారించిందట. అది ఆవిడ నిరాడంబరత్వానికి చిహ్నమేమో.

గుడి ముందర గుంటలంతా తన్నుకుంటున్నారు. ప్రసాదం కోసం. కొందరు లోపలే పంచిల్లో పెట్టుకుని వెళ్ళిపోతున్నారు. కొందరు ఎవరికివ్వాలో అర్థం గాక యివ్వటం లేదు. ప్రసాదం పెట్టకుంటూ వెంటబడుతున్నారు వాళ్ళు. యింతలో ఓ కుర్రాడు ఎవరి చేతిలోదో ముక్క ఎగరేసుకుని పారిపోయాడు. ఆకలి అంతపని చేస్తుంది మరి. ఇంతలో ఓ షావుకారుగారు. అందర్నీ పంచుకోమంటూ చిన్న ముక్క గాలిలో ఎగరేశాడు. అది కాస్తా ఎవరో నోట్లో పడేసుకున్నారు.

నేను ప్రదక్షిణం చేసే లోపలకి వెళ్ళాను. అమ్మవారికి అన్నీ సమర్పించి. కొబ్బరికొట్టి నైవేద్యం పెట్టాను.

"బాబూ! ప్రెసాదం పెట్టావా" కటకటాల బయటనుంచి అమాయకంగా నవ్వుతూ. జాలిగా చూస్తోంది. ఓ పద్నాలుగేళ్ళ అమ్మాయి. పొడుగయిన జుత్తు. సంస్కారంలేక ఎర్రబడి. చిందర వందరగా. చింపిరిగా ముడివేసి వుంది. అప్పుడప్పుడే వికసించే అవయవ ప్రదర్శనని కాపాడుకోడానికి చిరిగిన బట్టలు శ్రమ పడుతున్నాయి.

"బాబూ!' ఆ అమ్మాయి జాలిగా మళ్ళా పిల్చింది.

"నీ పేరేమిటి?" నేను వెనక్కి తిరిగి ప్రశ్నించాను.

"కనక మాలచ్చి" అంది పెద్దవిచేసి

"మీ నాన్న. అమ్మ...పేరు" అర్థం లేని ప్రశ్న వేశాన్నేను.

"కనకమాలచ్మి" యిలా అంటుంటే ఆ అమ్మాయి కళ్ళు లోపలి విగ్రహం కేసి అమాయకంగా చూశాయి భక్తిగా. బయట. నుంచే నమస్కరించింది. ఆ అమ్మాయిని చూస్తే నాకు జాలివేసింది. ఆలోచిస్తూ ఆమెనే చూస్తున్నాను.

"బాబూ!" నా ఆలోచన ఆమె ఆకలి తీర్చదన్నట్టు హెచ్చరించింది.

ఆలోచించకుండా నా చేతిలో కొబ్బరికాయ ముక్కని ఆమెకి అందించాను. అలా చేస్తుండగా జీర్ణావస్థలో వున్న ఆమె జాకట్టు చూడాల్సి వచ్చింది.

కనకమహాలక్ష్మి కూడా కన్నెపడుచే నంటారు. అటువంటి ఆమె సజీవమైన ఈ పిల్లరూపంలో కన్పిస్తోందని భావించుకున్నాన్నేను. కాకపోయినా ఓ కన్నె పడుచు మానాన్ని కాపాడటానికి తన బట్ట వుపయోగిస్తుంటే ఆ దేవి ఆగ్రహిస్తుందా?

చటుక్కున అక్కడ నేను పెట్టిన గుడ్డతీసి ఆ అమ్మాయి చేతిలో పెట్టాను. ఆ అమ్మాయి విచిత్రంగా చూసి. చేతులు జోడించింది. ఆ గుడ్డని. పింతగా. వంటినిండా కప్పుకొంది. యింతలో, చుట్టూ కుర్రాళ్ళు వచ్చి ఆ అమ్మాయి దగ్గర గోల ప్రారంభించారు. ఆ పిల్ల తన చేతిలో వున్న కొబ్బరి ముక్కని. కట కటాలకి వున్న యినుప కమ్మికి వేసికొట్టి. ముక్కలు చేసి అందరికీ పంచేసింది. క్రమంగా ఆమె చేతిలో రవికల గుడ్డ ఒక్కటే మిగిలింది.

"తినండి. తినండి' అంటూ

నవ్వుతూ వాళ్ళనుదాటి ముందుకి బయలు దేరింది.

"హహ! పిచ్చిది" ఆ కుర్రాళ్లు కొబ్బరి నములుతూ ఆ పిల్లని చూసి నవ్వుకుంటున్నారు. నేను బరువెక్కిన హృదయంతో బయటకి వచ్చాను.

"ఏయ్! పిచ్చిదానా? ఆ గుడ్డ ఎక్కడ ఎత్తుకొస్తున్నావ్!" ఎవరో దబాయిస్తున్నారు.

ఆ అమ్మాయి లేదన్నట్టు భయపడుతూ, నా వేపు చూసి సంజ్ఞ చేసింది. నేను పక్కనే వున్న సెంటర్‌లో కిళ్ళీ కొట్టు దగ్గరికి వచ్చి అటే చూస్తూ నిల్చున్నాను.

కొందరు ఆ పిల్ల చుట్టూ చేరి ఏదేదో గేలిచేస్తూ అల్లరి పెడుతున్నారు. కొందరు పిల్లలు చిన్న చిన్న రాళ్ళు ఆ అమ్మాయి మీద విసురుతూ వినోదిస్తున్నారు. ఆ అమ్మాయి ఒక్కసారి నవ్వుతోంది. ఒక్కోసారి బాధతో చూస్తోంది

ఈ లోపులోనే నా పక్కగా ఓ కారు ఆగింది. అందులోంచి ఓ భార్యాభర్తలూ నలుగురు పిల్లలూ దిగి గుడివేపు నడిచారు

"ఏమండీ ప్రదక్షిణం చెయ్యండి" అంటున్న దావిడ మళ్ళీ కటకటాల దగ్గరికి వెళ్ళి తన స్థానంలో నిల్చింది కనకమాలచ్మి.

"పిచ్చిది. పిచ్చిది" లోపలనుంచి ఆయన పిల్లలు వినోదంగా కేకలు వేస్తున్నారు

"అమ్మా! ప్రసాదం పెట్టవా?" యధాప్రకారం అర్థించింది.

మాట్లాడకుండా, ముక్కలన్నీ వంచీలో పెట్టుకుంటున్న దాయన భార్య

"అమ్మా! చిన్న ముక్క తల్లీ! ప్రసాదం" జాలిగా బతిమాలుతూ వెంటబడింది కనకమాలచ్మి.

మిగిలిన పిల్లలు వీళ్ళు పెట్టేవాటం కాదనుకున్నారేమో దూరంగా వెళ్ళిపోయారు.

"అబ్బ! ప్రాణం తీసేస్తోంది. చిన్న ముక్క పారేద్దూ" అన్నాడాయన. ఆవిడ ముక్క బయటికి తీసింది. అది చూస్తూనే కాకుల్లా చుట్టూ మూగిపోయారు పిల్లలు ఆవిడ ముక్క పెట్టేదేమో.

ఇంతలో ఎటు చూసిందో కెవ్వుమంటూ అరిచింది కనకమాలచ్మి మరు క్షణం అక్కడలేదు. ఆ మరో క్షణంలో నేను చూడగల్గినదేమిటంటే.

ఒక గేదె-ఆ కార్లో ఆయన పిల్లాణ్ణి పొడవబోతోంది. అదే సమయంలో కనకమాలచ్మి నెట్టిన నెట్టుకి ఆ పిల్లవాడు తిన్నగా వచ్చి వాళ్ళమ్మ చేతుల్లో పడ్డాడు. మాలచ్మి గేదె పోటు తిని దాని కాళ్ళ కింద పడ్డది.

"అయ్యో!" అనుకున్నా నేను.

గేదెకూడా అప్పుడు చూసిందేమో తాను పొడిచింది తన ప్రత్యర్థిని కాదని, తప్పుకుని బుర్రవంచుకుని వెళ్ళిపోయింది.

యాదిలా వుండగా ఆ కార్లో ఆయన మాత్రం. రెండు క్షణాలు ఆ పడిపోయి నమ్మాయిని అదే పనిగా చూసి గబగబా కారెక్కి వెళ్ళిపోయాడు పిల్లలతో. ఆ గెదెతాలూకు మనిషెవరో పాపం. కనకమాలచ్మి దగ్గరికి వచ్చి నీళ్ళు జల్లుతోంది మొహం మీద.

"అంతా బగమంతుడి యిచిత్రం.

తను కూడా అదే కారులో తిరగ వల్సిన పిల్ల ఏం పెళ్లాం! కాలమైన'' స్వగతంలా అనుకున్నాడు కిళ్ళీ బడ్డితాత.

"ఏమిటి తాతా!" ఆశ్చర్యంగా అడిగాను నేను.

''యింటావా బాబూ!'' వేదాంతం చెప్తున్నట్టు అన్నాడు.

''యిప్పుడా గేదె కింద పడింది ... ఆ బుల్లి అకార్లో ఎల్లినాయనకి కూతురు కానేటి పేద్దాం? ఈ విజానికి సాచ్చంలేదు. మనసూలేదు. తండ్రి ఎవడయితేనేమి ఏం తల్లి అడు వదిమందిలో పెళ్ళి చేసుకున్న పెళ్ళాం కాదు. అందుకని యిదిక్కడ . అల్లిక్కడ" నేను నిజంగా మూర్ఛితుణ్ణయ్యాను.

ఆ కారులో వెళ్ళి నాయనకి నేనెవరో తెలియకపోయినా. ఆయనెవరో నాకు తెల్సు. ఆ వూళ్ళో పెద్ద వ్యాపారి. మంచి పలుకుబడి వున్న మనిషి. నాలుగయిదు వంశాలలో గౌరవసభ్యుడు. ఆయన తల్చుకుంటే ...సూటిగా కాకపోయినా ఎవరి ద్వారానయినా ఏ విధంగానయినా ఆ పిల్లకి అంతో యింతో సాయంచేయవచ్చు. ఆకు కోవచ్చు. తండ్రిగా కాకపోయినా. ధార్మికదృష్టిగానయినా ''మరి వాళ్ళమ్మ యింతకీ ఆయనకి సంగతి తెల్సా?'' అస్పష్టంగా అడిగాను.

అనుభవజ్ఞుడిలా నవ్వాడు తాత.

''అమ్మ! యిది పుట్టగానే సచ్చింది. బాబు .. అదూ చచ్చినట్టే దీని యిళయంలో .. ఎందుకంటే అదికి యిషయం తెల్సు. ఎలా తెల్సని అడక్కు బాబూ. తెలుసంతే'' ఏదో బాధతో అన్నాడతను.

నామనస్సు వేడెక్కిపోయింది.

"ఒరే! ఏమిట్రా అలా నిల్చుండిపోయావ్. యిక్కడ కూడా ఆలోచనలేనా.''

నేను ఎదురు చూచిన వ్యక్తి వచ్చి భుజం చరిచే వరికి మళ్ళీ ఈ లోకంలోకి వచ్చానన్నను. అయితే పూర్తిగా కాదింకా.

''నువ్వు గుడిలోకి వెళ్ళి వచ్చావా?'' అడిగాడు.

''ఆఁ నువ్వుకూడా వెళ్ళిరా యిక్కడే నిల్చుంటాను.'' అన్నాన్నేను. వాడు వెళ్ళాడు అమ్మవారి దర్శనం చేసికుందుకు. అయితే ఈ సారక్కడ కనకమాలచ్మి లేదు. ఆ వెలితి నాకు మాత్రం కన్పించింది. ఆ క్షణంలో నేనాలోచిస్తున్న విషయం..

యిందాక ఆ కుర్రాణ్ణి రక్షించి గేదె పోటు తినడంలో కనకమాలచ్చికి లభించినదేమిటి?

పుణ్యమా?

ప్రత్యుపకారమా?

సానుభూతా!

కృతజ్ఞతా?

ఆ కార్లో ఆయన చూసిన చూపుకి అర్థం ఏమిటి?

కృతజ్ఞతా?

సానుభూతా?

అభిమానమా?

ఆఖరు ప్రశ్న. యింకా అక్కడే పడి వుంది కనకమాలచ్మి.

ఆమె బ్రతుకుతుందా?

బ్రతకాలా?

బ్రతకడమంటూ జరిగితేదేనికోసం?*